

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра теорії і практики романо-германських мов



«Затверджую»

Голова приймальної комісії
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка

Юрій ЛЯННОЙ

«28» березня 2024 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПРАНТУРИ
З ІНОЗЕМНОЇ (НІМЕЦЬКОЇ ТА ФРАНЦУЗЬКОЇ) МОВИ

Розглянута на засіданні
приймальної комісії
«28» березня 2024 року
Протокол № «5»

Суми - 2024

Програма вступного випробування до аспірантури з іноземної (німецької ТА французької) мови.

Програма розглянута на засіданні кафедри теорії і практики романо-германських мов.

Протокол № 3 від 26 березня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри



Вікторія СОЛОЩЕНКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного іспиту з іноземної мови розроблено відповідно до навчального плану Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка та призначено особам, що здобули освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або магістра і вступають на різні спеціальності до аспірантури. Програма вступного іспиту до аспірантури відповідає типовій програмі вступних іспитів для іноземних мов.

Вивчення іноземних мов є невід'ємною складовою підготовки аспірантів. Для успішного навчання в аспірантурі вступники повинні володіти іноземною мовою в межах програмних вимог, правильно використовувати її в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Мета проведення вступного іспиту до аспірантури з іноземної мови – визначити рівень сформованості комунікативної і лінгвістичної компетенції як умови подальшого поглибленого вивчення іноземної мови в аспірантурі та складання кандидатського іспиту. Лінгвістична компетенція передбачає володіння певним обсягом формальних знань в області фонетики, лексики та граматики і навичками їхнього застосування у процесі спілкування. Під комунікативною компетенцією розуміється знання правил мовної поведінки, вибір мовних форм і засобів та їхнє використання у залежності від цілей, ситуації спілкування і соціального статусу учасників комунікації.

На вступному іспиті до аспірантури кандидати повинні продемонструвати високий рівень сформованості **функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій**. **Функціональна компетенція** включає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції, готувати та проводити презентації та семінари. **Мовна компетенція** передбачає володіння кандидатом орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними

нормами сучасної іноземної мови. **Мовленнєва компетенція** охоплює рецептивні та продуктивні вміння.

Враховуючи перспективи практичної і наукової діяльності аспірантів, вступні випробовування полягають у перевірці таких навичок володіння іноземною мовою:

Говоріння та аудіювання – на іспиті необхідно продемонструвати навички підготовленого монологічного та непідготовленого діалогічного мовлення у ситуації офіційного спілкування у межах університетської програмної тематики. Оцінюється вміння адекватно сприймати мовлення і давати логічно обґрунтовані розгорнуті та короткі відповіді на запитання екзаменаторів.

Читання. Вступники повинні продемонструвати вміння читати оригінальну наукову літературу за фахом і тексти публіцистичного характеру, спираючись на вивчений мовний матеріал, фонові країнознавчі та професійні знання. Під час іспиту перевіряються навички вивчаючого та ознайомчого читання. У першому випадку необхідно продемонструвати вміння читати оригінальну літературу за фахом, максимально повно та точно перекладати її українською мовою, користуючись словником і спираючись на професійні знання та навички мовної та контекстуальної здогадки. Мета ознайомчого читання – оцінити вміння протягом обмеженого часу визначити коло розглянутих у тексті питань, основні положення автора і без попередньої підготовки стисло передати суть тексту англійською мовою.

Переклад. Здобувач повинен уміти здійснювати переклад з іноземної мови українською спеціальних і публіцистичних текстів протягом заданого часу. Письмовий переклад повинен відповідати нормам української мови.

Рівень володіння іноземною мовою вступників має бути не нижче рівня B2 відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій Ради Європи з питань освіти.

СТРУКТУРА ІСПИТУ

Основною формою контролю знань здобувача наукового ступеня є усний іспит, який передбачає перевірку таких умінь:

1. Читати художні, публіцистичні і наукові тексти іноземною мовою з подальшим викладенням змісту прочитаного в усній або письмовій формі із заданим ступенем повноти або згорнутості.
2. Робити повідомлення іноземною мовою про свою науково-дослідну роботу, дослідження у професійній галузі, опрацьовані літературні джерела.
3. Вести бесіду і вільно висловлюватись на професійні і наукові теми з аргументуванням власної думки.
4. Перекладати суспільно-політичні і наукові тексти з іноземної мови на українську і з української мови на іноземну з адекватною передачею стилю і змісту тексту, що перекладається.
5. Анотувати та реферувати прочитані наукові або публіцистичні матеріали, використовуючи різні види вторинного тексту на базі тексту-джерела.

Відповідно, під час іспиту здобувач вибирає білет і отримує матеріали для опрацювання та листок для підготовки відповіді. Матеріали до кожного питання однакові за обсягом та за змістом відповідають фаховій спрямованості здобувача.

На підготовку кожного питання білету дається до 20 хв. часу на підготовку. У процесі підготовки дозволяється користуватися словниками, глосаріями та іншими довідковими джерелами.

Відповідаючи на питання білета, здобувач повинен продемонструвати знання іноземної мови та наукової термінології з опорою на ті завдання які вказано в білеті. Екзаменаційна комісія переконується у належному рівні іншомовної компетенції, підтримуючи співбесіду, задаючи додаткові питання та стимулюючи здобувача до обговорення.

СТРУКТУРА БІЛЕТУ ДЛЯ ІСПИТУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Програма іспиту з іноземної мови передбачає виконання трьох завдань:

1. Читання, реферування і переклад іншомовного тексту з фаху (обсяг - 600 друкованих знаків, час на підготовку – 20 хвилин). Під час виконання цього завдання оцінюється вміння володіти технікою читання і перекладу, а саме володіння прийомами структурної побудови реферованого тексту, засобами зв'язності та цілісності, грамотне вживання мовленнєвих зразків, гнучке використання лексико-граматичного матеріалу, що відповідає тематиці наукових досліджень. Допускається використання словників.

2. Переказ та анотування наукового тексту(по спеціальності). Друге завдання передбачає виявлення вміння адекватно передавати зміст наукового тексту іноземною мовою, користуючись термінологією та необхідним словниковим запасом, використовувати засоби зв'язності тексту та дискурсивні маркери, дотримуватися наукового стилю (усно та на письмі). Час на підготовку – 20 хвилин.

3. Співбесіда іноземною мовою з питань напрямку наукового дослідження. Третє завдання передбачає перевірку знань фахової термінології та співбесіду з питань наукового дослідження, що складається з усного монологічного повідомлення про обраний фах і напрям наукового дослідження (рекомендований час: 2-3 хвилини) та відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка « відмінно »: 90-100 балів (А).

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Вступник здійснює глибокий та повний аналіз теоретичних положень, зрілість міркувань із теоретичних проблем, уміння охарактеризувати відповідні мовні явища, робити узагальнені та ґрунтовні висновки. Вступник у повному обсязі викладає вивчений матеріал, дає правильні визначення понять, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично, навести свої приклади, опрацював різні джерела інформації і творчо використав їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних рішень, та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору, володіння в повному обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою. Допускаються окремі граматичні та лексичні помилки, які не спотворюють змісту висловлювання.

Оцінка « добре »: 82-89 балів (В).

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Вступник добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Вступник коректно висловлює свою точку зору, вживає правильно граматичні конструкції, демонструє викладення матеріалу без стилістичних огріхів та вміння висловити і граматично обґрунтувати свою точку зору, володіння в достатньому обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою. Допускаються нечисельні граматичні та лексичні помилки, які суттєво не спотворюють змісту висловлювання.

Оцінка « добре »: 75-81 бал (С).

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Вступник добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Демонструє уміння висловлювати власну точку зору, володіння в достатньому обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою. Допускаються до 10 граматичних та лексичних помилок, які не спотворюють змісту висловлювання.

Оцінка «задовільно»: 65-74 бали (D).

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке володіння теоретичним та практичним матеріалом. Тема розкрита без використання активного та пасивного, лексичного та граматичного матеріалу. Вступник висловлює особисте ставлення до проблеми поверхово. Допускаються граматичні та лексичні помилки, які в цілому не спотворюють змісту загального висловлювання.

Оцінка «задовільно»: 60-64 бали (E).

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Досить поверхове викладання матеріалу, неповне розкриття суті даного мовного явища. Вступник знає матеріал без аргументації своїх висновків, без своїх прикладів і не завжди адекватно використовує знання у практичній частині. Допускаються грубі помилки, але зміст висловлення в цілому залишається зрозумілим.

Оцінка «незадовільно»: 35-59 балів (FX).

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Вступник слабо володіє матеріалом, відтворює лише основні положення, знає окремі фрагменти, що складають незначну частину матеріалу. Демонструє невміння висловити та аргументувати свою точку зору на запропоновану

тему через недостатній словарний запас. Чисельні граматичні і лексичні помилки в мовленні, що суттєво спотворюють зміст висловлення.

НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ЩО ВІНОСИТЬСЯ НА ІСПИТ

НІМЕЦЬКА МОВА

Граматичний матеріал

Die Wortarten und ihre grammatischen Kategorien

Die Oppositionen Bestimmtheit/Unbestimmtheit und Thema/Rhema

Das Paradigma des Substantivs

Die grammatischen Kategorien des Adjektivs

Die Vorrangstellung des Verbs unter den Wortarten

Die grammatischen Kategorien des Verbs: Modus, Zeit, Genus

Die infiniten Formen des Verbs

Der Konjunktiv als Modus des

Irrealen Die Wortreihen und

Wortfügungen

Das Subjekt und das Prädikat. Die Zweigliedrigkeit der deutschen Sätze

Das erweiterte Attribut

Die Wortreihe und das Satzgefüge

Die Wortfolge. Die Rahmenkonstruktion im Deutschen.

Nebensätze und ihre Typen

Рекомендована література

1. Лисенко Е.І. Вступний курс фонетики німецької мови. – К.: Освіта, 2002.
2. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменюк О.О, Зеленко Т.Д. Практична граматики німецької мови. – Вінниця, 2004.
3. Reimann M. Grundstufengrammatik für Deutsch als Fremdsprache 240 Seiten 001575-7,2009, Max Hueber Verlag
4. Schmitt D. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. – Kiew: Metodika, 2002.
5. Em Neu - Übungsgrammatik. Max Hueber Verlag, 2000.
6. Duden Grammatik der deutschen Gegenwartssprache/ hrsg. u. bearb. Von Günther Drosdowski in Zusammenarbeit mit Peter Eisenberg..[Autoren: Peter Eisenberg...]. –
7. 5. völlig neu bearb. u. erw. Aufl. – Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich: Dudenverl., 1995.
8. Бичко Г., Кудіна О. Українсько-німецький розмовник.– К.:Освіта,1998.
9. Басанець З.О., Бублик В.Н. Новий німецько-український та українсько-німецький словник. – Київ: А.С.К. – 2002.

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Граматичний матеріал

- La phrase simple

1. La phrase assertive

2. La phrase interrogative

3. La phrase exclamative

- La forme interrrogative

1. L'interrogation totale

2. L'interrogation partielle
3. Elle porte sur un element de la phrase indique par un mot
4. Interrogatif comme :
 - La forme negative
 - La sphere du nom
1. Le genre et le nombre des nom
 - Le genre : masculin ou feminin
 - Le nombre : singulier ou pluriel
 - Les mots qui remplacent le nom : les pronom
- Les pronoms
- La sphere du verbe
1. Les differents types de verbes
2. Les temps du verbe au mode indicatif
3. Le present
4. Le futur simple
5. Le passe compose
6. L'imparfait
7. Les autres modes
8. Le mode infinitif
9. Le mode conditionnel
10. Le mode imperatif

Рекомендована література

1. Курс французької мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – 3-тє авторське видання, виправлене. – К., 2007 – 383 с.
2. Лисенко О.М. Посібник з граматики французької мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К., 2008 – 232 с.
3. Sylvie Poisson-Quinton, Michele Maheo - le Coadic, Anne Vergne – Sirieys FESTIVAL 1: Methode de francais. – France, 2009 – 159 p.
4. Sylvie Poisson- Quinton, Michele Maheo - le Coadic, Anne Vergne – Sirieys FESTIVAL 2: Methode de francais. – Italie, 2009 – 175 p.